

ŠKOLSKÁ ZRELOST

CPPPaP
Rimavská Sobota

ZÁPISY NA PLNENIE POVINNEJ ŠKOLSKEJ DOCHÁDZKY V ZÁKLADNÝCH ŠKOLÁCH

- Na školský rok 2020/21 sa uskutočnia od 15. apríla 2020 do 30. apríla 2020
- Konkrétne termíny zápisov určí zriaďovateľ - **sledujte webové stránky základných škôl**
- Zápisy školy organizujú **bez osobnej prítomnosti detí**
- ak zákonný zástupca požiada o odklad začiatku plnenia povinnej školskej dochádzky, pri zápise sa **nebude vyžadovať** odporúčenie všeobecného lekára pre deti a dorast a odporúčenie príslušného zariadenia výchovného poradenstva a prevencie napr. CPPPaP (rodič ich doloží dodatočne)

OBJEDNÁVANIE DETÍ NA VYŠETRENIE V PORADNI – CPPPaP

- **Zákonní zástupcovia môžu dieťa do CPPPaP v Rimavskej Sobote objednať:**
 1. **E-mailom na adrese: sekretariat@ppprs.sk**
 2. **Telefonicky na číslo: 047/5623543 v čase od 7,30 do 15,30 hod.**
- **Rodičom odporúčame objednať deti čím skôr, hneď v týždni realizovaného zápisu, alebo bezprostredne po zápise dieťaťa v ZŠ.**

ŠKOLSKÁ ZRELOST

- Je dosiahnutie takého stupňa vývoja, ktorý umožňuje dieťaťu úspešne si osvojovať školské vedomosti a zručnosti.
- Je veľmi dôležité tento krok správne načasovať. Predčasný vstup do školy môže nepriaznivo ovplyvniť celú školskú dochádzku dieťaťa.

KRITÉRIÁ A ZNAKY ŠKOLSKEJ ZRELOSTI

1. VEK

- Základným, ale nie určujúcim, kritériom školskej zrelosti je **vek**. V našich podmienkach zápis detí do základných škôl sa uskutoční pre všetky deti, ktoré dovърšia vek **6 rokov** do **31. augusta** tohto roka (včítane 31. augusta).

2. TELESNÁ ZRELOSŤ

Telesný vývin posudzuje detský lekár.

- nemusí byť v súlade so psychickou a sociálnou zrelosťou - posudzuje ju pediater
- dieťa má byť dostatočne telesne vyspelé (výška okolo 110-120 cm, váha asi 22 kg) a zdravé
- má primerane rozvinuté kosti a svalstvo
- má optimálny fyzický vek (u nás je to 6 rokov)

3. PSYCHICKÁ ZRELOSŤ

Zahrňa:

- pracovnú
- sociálnu
- emocionálno-vôľovú
- rozumovú pripravenosť

PRACOVNÁ VYSPELOŠŤ

- dieťa má rozlíšiť hru od povinnosti
- úlohy sa snaží splniť a dokončiť
- je vytrvalé v práci
- podriadi sa rytmu vyučovacích hodín
- má primerané psychomotorické tempo

SOCIÁLNA VYSPELOŠŤ

- teší sa do školy, má záujem o školské aktivity
- je schopné začleniť sa do kolektívu
- nie je agresívne, vie spolupracovať
- zvláda príkazy a zákazy, rešpektuje prácu iných
- správne sa orientuje v jednoduchých sociálnych situáciách
- váži si prácu iných

EMOCIONÁLNO-VÔĽOVÁ VYSPELOŠŤ

- je emocionálne stabilné, odolné voči frustrácii, schopné prijať neúspech
- je schopné odložiť bezprostredné splnenie želaní
- dieťa sa dokáže odlúčiť od matky, podriať sa autorite
- vie sa ovládať, vydrží 30 min. sedieť, dávať pozor
- nerobí mu väčšie ťažkosti vystupovať pred druhými
- na nové prostredie a osoby si zvyká bez väčších problémov (neplače, neskrýva sa za rodičov, neuteká...)
- má stálejšie záujmy
- nestráni sa spoločnosti detí, nie je medzi deťmi bojazlivé a plačlivé
- nie je agresívne, spory s deťmi dokáže riešiť väčšinou bez bitky, hádky, vzdorovitosti
- má pozitívny vzťah k povinnostiam

ROZUMOVÁ VYSPELOST'

Zahrňa úroveň

- vnímania
 - myslenia
 - pamäte
 - pozornosti
 - reči
 - motoriky
 - kresby

VNÍMANIE

- je členené - dieťa dokáže celok rozložiť na časti a naopak
- lepšie postihuje detaily
- zrkadlové tvary nevníma ako rovnaké
- sluchom rozlišuje základné zvuky (napr. akým zvukom sa začína slovo auto.. A)

MYSLENIE

- **Konkrétne** - využíva sa pri zaobchádzaní s názorným materiálom (množstvom, poradím, následnosťou), na základe skúseností zovšeobecňuje
- **Analytické** - využíva v orientácii vo svete okolo, v kresbách a dejoch, lepšie postihuje podobnosti a rozdiely, chápe vzťahy a súvislosti

PAMÄŤ

- je stále viac logická ako mechanická
- už je trvalejšia a zámernejšia
- dieťa sa orientuje v číselnom rade aspon do počtu 6, má osvojené predmatematické predstavy (rozumie pojmom prvý, posledný, väčší, menší, hore, dole, hneď pred, hneď za ...)

POZORNOSŤ

- ustala'uje sa, predlžuje sa dĺžka trvania koncentrácie pozornosti na zhruba 15-20 minút

REČ

- má čistú výslovnosť, vyjadruje sa spisovne
- pozná nejaké riekanky, pesničky, básničky
- rozpráva obsah krátkej rozprávky a rozumie jej obsahu
- Počuje prvú a poslednú hlásku v slove, resp. vysloví krátke slovo samostatne po hláskach,
- používa správne pomenovania
- používa vety a súvetia na opis zážitkov

MOTORIKA

- zvláda cielenú pohybovú aktivitu, vykonáva menej bezúčelných pohybov
- ovláda svoje motorické správanie, kontroluje sa, pokojne obsedí aspoň 15 minút
- kreslí tak, že línie sú presné a neroztrasené
- vystrihne jednoduchý tvar podľa predkreslenej čiary

KRESBA

- je schopné obkreslit' jednoduchú predlohu
- nakreslí postavu so všetkými základnými znakmi
- jeho kresba vernejšie odráža skutočnosť

DÔVODY VYŠETRENIA ŠKOLSKEJ ZRELOSTI 1.

- podozrenie na **poruchu pozornosti a hyperaktivity**, resp. iných problémov, ktoré by mohli sťažiť úspešný štart v 1. ročníku ZŠ
- **sťažená adaptácia na cudzie prostredie** a cudzích ľudí, výrazná citová pripútanosť (zväčša k matke), nesamostatnosť, hravosť
- **hraničný dátum narodenia** (dosiahnutie veku 6 rokov v mesiacoch jún, júl, august)
- **mimoriadne nadané deti** narodené po 31.8, ktorým „zle vychádzajú roky“, a mohli by začať povinnú školskú dochádzku predčasne

DÔVODY VYŠETRENIA ŠKOLSKEJ ZRELOSTI 2.

- Posúdenie **mentálnych** (rozumových) schopností,
- **nevyhranená lateralita** (používanie oboch rúk pri činnosti, napr. prekladanie ceruzky z ruky do ruky),
- **poruchy vývinu reči**, slabozrakosť, nízky vzrast, nedoslýchavosť, vrodené vývinové chyby - školskú pripravenosť **posudzuje odborník**, u ktorého je dieťa v starostlivosti (logopéd, lekár a p.)

DÔVODY VYŠETRENIA ŠKOLSKEJ ZRELOSTI 3.

- **objektívne zhodnotiť danosti dieťaťa** (v čom vyniká, v čom zaostáva) a pripraviť ho na vstup do školy
- požiadavka niektorých, najmä súkromných, špeciálnych a jazykových ZŠ, aby dieťa takéto vyšetrenie absolvovalo

PO VYŠETRENÍ JE MOŽNÉ ZVOLIŤ PRE DIEŤA A RODIČA NIEKTORÉ Z NASLEDUJÚCICH RIEŠENÍ

- **1.** dieťa zaškoliť v bežnom septembrovom termíne
- **2.** navrhnúť odloženie začiatku plnenia povinnej školskej dochádzky o jeden rok (na základe súhlasu rodiča po dohode; dieťa pokračuje v návšteve MŠ, resp. bude navštevovať nultý ročník kde je to možné)
- **3.** dieťa predčasne zaškoliť (nadané deti, ktoré splnili testy školskej zrelosti + individuálne psychologické vyšetrenie)

KEDY JE DIEŤA PRE ŠKOLU NEZRELÉ?

- Na pripravenosť dieťaťa pre školu je potrebné **nazerat' komplexne**, pretože často sú veľké rozdiely vo vývine niektorých funkcií; napr. dieťa je telesne aj rozumovo vyspelé, ale emocionálne silno naviazané na rodičov, zle vyslovuje a teda je pravdepodobnosť že si bude čítanie, písanie osvojovať s ťažkosťami a pod.

ZA NEZRELÉ SA POVAŽUJE NAPRIKĽAD DIEŤA, KTORÉ:

- je veľmi živé, hravé a nevydrží dlhšie pri jednej činnosti,
- nerado kreslí, nedrží dobre ceruzku alebo si ju prekladá z jednej ruky do druhej,
- má ťažkosti s výslovnosťou, má nedostatočne vyvinutú reč (malá slovná zásoba, agramatizmy),
- je nadmerne bojazlivé, odmieta kontakt s druhými a v cudzom prostredí plače,
- ak nechodilo do materskej školy, pravdepodobne si bude ťažšie zvykať na kolektív, prispôsobovať sa pravidlám, plniť si povinnosti.

ODKLAD ŠKOLSKEJ DOCHÁDZKY

- Ak dieťa nespĺňa základné kritériá školskej zrelosti, treba požiadať o odklad školskej dochádzky - môže ho navrhnúť rodič, ale aj pedagóg MŠ, psychológ alebo detský lekár (so súhlasom rodiča).
- O odklad požiada písomne rodič dieťaťa, priloží stanovisko z vyšetrenia školskej zrelosti a detského lekára, u ktorého je dieťa v starostlivosti.
- Rozhodnutie o odklade vydáva riaditeľstvo školy, na ktorú bolo dieťa zapísané.
- V prípade odkladu školskej dochádzky je pre dieťa prospešné, aby navštevovalo materskú školu, ktorá mu dokáže poskytnúť systematickú a odbornú starostlivosť. Počas roka sa zvyčajne podarí vyrovnat' zistené nerovnomernosti vo vývine dieťaťa.

NIEKTORÉ OPATRENIA PRE NEZRELÉ DETI

- zámerné rozvíjanie a náprava deficitných oblastí:
- v myslení - triedenie a zoskupovanie predmetov podľa farby, tvaru, množstva, účelu;
- skladanie a rozkladanie celkov - obrázkov, stavebníc, riešenie hádaniek;
- v priestorovej orientácii - orientácia na vlastnom tele a na obrázku, pravo-ľavá orientácia;
- rečová oblasť - rozvoj slovnej zásoby cez rozprávky, hry a prirodzené životné situácie
- v jemnej motorike - narábanie s ceruzkou, nožnicami.
- Existujú stimulačné programy rozvíjajúce spomínané deficitné oblasti
- pestovanie samostatnosti u dieťaťa

DODATOČNÝ ODKLAD ŠKOLSKEJ DOCHÁDZKY:

- Ak sa školská nezrelosť dieťaťa zistí až po vstupe dieťaťa do školy, môže rodič alebo pedagóg požiadať o zváženie **dodatočného odkladu školskej dochádzky**. Rozhodnutie o dodatočnom odklade je v kompetencii riaditeľa školy, a je možné ho vydat' do konca 1. polroka 1. ročníka (t.j. konca januára daného šk. roku). **Takéto rozhodnutie je už závažnejšie ako samotný odklad školskej dochádzky** a v praxi sa o ňom rozhoduje v spolupráci so psychológom.

ZÁVEROM

- Príprava na školu je proces dlhý a cieľavedomý, a nemal by byť sústredený len na posledný rok pred zaškolením. Hranica medzi zrelosťou a nezrelosťou je veľmi relatívna.
- Ak máte pochybnosti, či vaše dieťa zvládne požiadavky školy, bolo by vhodné poradiť sa s odborníkmi- psychologmi. Títo zvažia školskú zrelosť dieťaťa komplexne a po realizácii psychologického vyšetrenia dajú rodičom odporúčanie, či je dieťa vhodné zaškoliť alebo mu dať odklad povinnej školskej dochádzky.
Rozhodnutie, či dieťa nastúpi do školy alebo nie, zostáva na rodičovi a je len na ňom, či odporúčania psychológa a lekára prijme alebo nie.

POUŽITÁ LITERATÚRA

- Říčan, Vágnerová a kol.: Detská klinická psychológia, Avicenum, Praha, 1991
- internetové zdroje, vlastná tvorba

ĎAKUJEM ZA POZORNOSTĚ A VÁŠ ČAS!

